

SPORT I TURYSTYKA
ŚRODKOWOEUROPEJSKIE CZASOPISMO NAUKOWE

T. 9

NR 2

Rada Naukowa

Ryszard ASIENKIEWICZ (Uniwersytet Zielonogórski, Polska); Diethelm BLECKING (Uniwersytet Albrechta i Ludwika we Fryburgu, Niemcy); Miroslav BOBRIK (Słowacki Uniwersytet Techniczny w Bratysławie, Słowacja); Manjula CHAUDHARY (Uniwersytet Kurukshetra, Indie); Valentin CONSTANTINOV (Uniwersytet Państwowy Tiraspol z siedzibą w Kiszyniowie, Mołdawia); Ana ČUIĆ TANKOVIĆ (Uniwersytet w Rijeci, Chorwacja); Tomáš DOHNAL (Uniwersytet Techniczny w Libercu, Czechy); Karol GÖRNER (Uniwersytet Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy, Słowacja); Igor GRYGUS (Narodowy Uniwersytet Gospodarki Wodnej i Zarządzania Zasobami Naturalnymi w Równem, Ukraina); Michal JIŘÍ (Uniwersytet Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy, Słowacja); Tomasz JUREK (Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu, Polska); Paweł KIPER (IRCCS San Camillo Hospital, Włochy); Ferman KONUKMAN (Uniwersytet Katarski, Katar); Jerzy KOSIEWICZ (Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie, Polska); Andrzej KRASUSKI (Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie); Jurij LIANNOJ (Sumski Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. Antona Makarenki, Ukraina); Wojciech LIPONSKI (Uniwersytet Szczeciński, Polska); Veaceslav MANOLACHI (Państwowy Uniwersytet Wychowania Fizycznego i Sportu w Kiszyniowie, Mołdawia); Maia MELADZE (Uniwersytet Grigola Robakidzego, Gruzja); Josef OBORNÝ (Uniwersytet Komeńskiego w Bratysławie, Słowacja); Andrzej PAWŁUCKI (Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Polska); Jurij PELEKH (Równieński Państwowy Uniwersytet Humanistyczny, Ukraina); Gertrud PFISTER (Uniwersytet Kopenhaski, Dania); Tatjana PIVAC (Uniwersytet w Nowym Sadzie, Serbia); Anatolij TSOS (Wołyński Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki w Łucku, Ukraina); Anna ŠENKOVÁ (Uniwersytet Preszowski, Słowacja); Joanna SZCZEPAŃSKA-GIERACHA (Akademia Wychowania Fizycznego im. Polskich Olimpijczyków we Wrocławiu, Polska); Gabriela ȚIGU (Uniwersytet Ekonomiczny w Bukareszcie, Rumunia); Marek WAIC (Uniwersytet Karola w Pradze, Czechy); Jiří ZELENÝ (University College Prague, Czechy); Klaudia ZUSKOVÁ (Uniwersytet Pavla Jozefa Šafárika w Koszycach, Słowacja)

Lista Recenzentów

dr hab. prof. AWF Ziemowit BAŃKOSZ; prof. PaedDr. Pavol BARTIK, PhD.; dr Tomasz BOHDAN; prof. dr Mirjana DELIĆ-JOVIĆ; dr hab. prof. UJK Jerzy GAPYS; dr prof. UJD Joanna GÓRNA; prof. dr hab. Tomasz JUREK; dr Rafał KOŁODZIEJ; prof. dr Georgiy KOROBENNIKOV; prof. dr Snežana MILIČEVIĆ; dr Michał NOWAK; dr hab. prof. AWF Zbigniew NOWAK; doc. PaedDr. Tomáš PERIČ, Ph.D.; dr Dariusz PIETRZYK; dr prof. UJD Leon RAK; dr hab. prof. UMCS Dariusz SŁAPEK; dr Anna STASZEWSKA; dr Ryszard STEFANIK; doc. PaedDr. Ivan UHER, PhD.; dr hab. prof. AWF Piotr ŻMIJEWSKI

UNIwersYTET JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE

SPORT I TURYSTYKA

**ŚRODKOWOEUROPEJSKIE
CZASOPISMO NAUKOWE**

TOM 9

NR 2

Częstochowa 2026

Redaktor Naczelny
Eligiusz MAŁOLEPSZY

Korekta
Piotr GOSPODAREK (język polski)
Ewa HABERKO (język angielski)

Redaktorzy naukowci
Eligiusz MAŁOLEPSZY (Dzieje kultury
fizycznej i turystyki w Polsce i na świecie)
Teresa DROZDEK-MAŁOLEPSZA (Teoria
i metodyka wychowania fizycznego i sportu)
Błażej CIEŚLIK (Uwarunkowania zdrowia,
postawy prozdrowotne, jakość życia)
Daniel BAKOTA (Turystyka i rekreacja)

Redakcja techniczna
Piotr GOSPODAREK

Projekt okładki
Sławomir SADOWSKI

Logo czasopisma
Marta ŚLIWIAK

Sekretarz
Błażej CIEŚLIK

Redaktor statystyczny
Paulina UCIEKLAK-JEŻ

Redaktorzy językowi
Ewa HABERKO (język angielski)
Dariusz JAWORSKI (język polski)

PISMO RECENZOWANE

Pierwotną wersją periodyku jest publikacja papierowa

Strona internetowa czasopisma
www.sit.ujd.edu.pl

Czasopismo indeksowane w bazach:
Agro, BazHum (Baza Czasopism Humanistycznych i Społecznych), CEJSH (The Central European Journal of Social Sciences and Humanities), DOAJ (Directory of Open Access Journals), ERIH PLUS (The European Index for the Humanities and the Social Sciences), Index Copernicus (IC Journals Master List), PBN (Polska Bibliografia Naukowa), SCOPUS, DIMENSIONS, MOST WIEDZY, ResearchGate

© Copyright by
Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie
Częstochowa 2026

p-ISSN 2545-3211
e-ISSN 2657-4322

Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie
42-200 Częstochowa, al. Armii Krajowej 36A
www.ujd.edu.pl
e-mail: wydawnictwo@ujd.edu.pl

SPIS TREŚCI

CONTENTS

Wstęp	7
Część I	
DZIEJE KULTURY FIZYCZNEJ I TURYSTYKI W POLSCE I NA ŚWIECIE	
Wiesław PIĘTA, Aleksandra PIĘTA, Mikołaj MARSZAŁEK	
Loyal to Table Tennis – Alojzy Ehrlich	11
Wierny tenisowi stołowemu – Alojzy Ehrlich (Streszczenie)	11
Teresa DROZDEK-MAŁOLEPSZA, Eligiusz MAŁOLEPSZY, Jakub MAŁOLEPSZY	
Działalność administracyjnych struktur Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego w południowo-wschodnich województwach II Rzeczypospolitej Polskiej w świetle lwowskiego czasopisma „Sport” (1932–1933)	35
The Activities of the Administrative Structures of the State Office of Physical Education and Military Training in the South-Eastern Voivodeships of the Second Polish Republic as Reflected in the Lwów-Based Periodical “Sport” (1932–1933) (Abstract)	35
Ryszard STEFANIK, Arkadiusz WŁODARCZYK	
‘Youth party helpers’. Organization and activity of the Academic Union of Polish Youth and the Union of Polish Youth at the University of Physical Education in Warsaw in the years 1948–1956	53
„Młodzieżowi pomocnicy partii”. Działalność i organizacja Związku Akademickiej Młodzieży Polskiej i Związku Młodzieży Polskiej w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie w latach 1948–1956 (Streszczenie)	53
Radosław ZMUDZIŃSKI	
The Role of Football in the Politics of Contemporary States: A Literature-Based Analysis	85
Miejsce i rola piłki nożnej w polityce współczesnych państw w świetle literatury przedmiotu (Streszczenie)	85
Część II	
TEORIA I METODYKA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I SPORTU	
Tetiana ODYNETS, Nadiia KOLIADA, Vladyslav RYMYK, Dmytro PIATNYCHUK, Anzhelika YEFREMOVA	
The Effect of CrossFit Training on The Central Hemodynamic Profile in Youth Wrestlers	111
Wpływ treningu Crossfit na centralny profil hemodynamiczny u młodych zapaśników (Streszczenie)	111

Jiří MICHAL, Stanislava STRAŇAVSKÁ

Opinions of Primary School Teachers on Alpine Skiing: Popularity,
Frequency and Skill Level 125

Opinie nauczycieli szkół podstawowych na temat narciarstwa alpejskiego:
popularność, częstotliwość i poziom umiejętności (Streszczenie) 125

Część III

TURYSTYKA I REKREACJA

Martina ARSIĆ, Aleksandra VUJKO, Petar BOJOVIĆ

Eco-Friendly and Niche Adventure Tourism: Caving Experiences
as a Factor of Tourism Destination Development 139

Ekologiczna i niszowa turystyka przygodowa: eksploracja jaskiń jako czynnik rozwoju
destynacji turystycznej (Streszczenie) 139

Vladimir KARADZHOV, Adriana ATANASOVA

10 Principles of Successful Tourism Management. A Unified Guide for
Training Managers and Staff to Overcome Crises in Tourism 159

10 zasad skutecznego zarządzania turystyką. Zunifikowany przewodnik szkoleniowy dla
menedżerów i pracowników na czas kryzysów w turystyce (Streszczenie) 159

BIOGRAMY, DYKUSJE, POLEMIKI, RECENZJE, PRZEGLĄD WYDAWNICTW, SPRAWOZDANIA

Renata URBAN

Sport w mieście nad Prosną – recenzja monografii naukowej
autorstwa Juliana Jaroszewskiego pt. *Dzieje sportu w Kaliszu
do 1939 roku*, Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Kalisz 2025,
ss. 602 189

WSTĘP

W 2026 r. periodyk „Sport i Turystyka. Środkowoeuropejskie Czasopismo Naukowe” ukazuje się dziewiąty rok. Jest kontynuacją tytułu „Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Kultura Fizyczna”. W drugim numerze zostały zaprezentowane prace Autorów z różnych ośrodków naukowych w Polsce i na świecie.

W części I – *Dzieje kultury fizycznej i turystyki w Polsce i na świecie* – przedstawiono artykuły dotyczące następującej problematyki:

- Alojzy Ehrlich – wierny tenisowi stołowemu;
- działalność administracyjnych struktur Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego w południowo-wschodnich województwach II Rzeczypospolitej Polskiej w świetle lwowskiego czasopisma „Sport” (1932–1933);
- działalność i organizacja Związku Akademickiej Młodzieży Polskiej i Związku Młodzieży Polskiej w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie w latach 1948–1956;
- miejsce i rola piłki nożnej w polityce współczesnych państw w świetle literatury przedmiotu.

W części II, zatytułowanej *Teoria i metodyka wychowania fizycznego i sportu*, zamieszczono dwa artykuły dotyczące zagadnień:

- wpływu treningu Crossfit na centralny profil hemodynamiczny u młodych zapasników;
- opinii nauczycieli szkół podstawowych na temat narciarstwa alpejskiego: popularność, częstotliwość i poziom umiejętności.

W części III – *Turystyka i rekreacja* – opublikowano dwa artykuły odnoszące się do następującej tematyki:

- ekologiczna i niszowa turystyka przygodowa: eksploracja jaskiń jako czynnik rozwoju destynacji turystycznej;
- 10 zasad skutecznego zarządzania turystyką (zunifikowany przewodnik szkoleniowy dla menedżerów i pracowników na czas kryzysów w turystyce).

W ramach części *Biogramy, dyskusje, polemiki, recenzje, przegląd wydawnictw, sprawozdania* dr hab. prof. US Renata Urban w recenzji *Sport w mieście nad Prosną* przybliżyła monografię Juliana Jaroszewskiego pt. *Dzieje sportu w Kaliszu do 1939 roku*.

Pragnę złożyć serdeczne podziękowania Recenzentom za cenne i życzliwe uwagi, podnoszące wartość niniejszego periodyku. Dziękuję za współpracę Autorom publikacji zamieszczonych w czasopiśmie naukowym. Jednocześnie wyrażam nadzieję, że poszerzy się liczba Osób zainteresowanych publikowaniem własnych osiągnięć naukowych w kolejnych wydaniach „Sportu i Turystyki. Środkowoeuropejskiego Czasopisma Naukowego”.

Eligiusz Małolepszy

Szczegółowe informacje dla Autorów zgłaszających swoje artykuły do czasopisma zamieszczone są na stronie: www.sit.ujd.edu.pl.

Detailed submission guidelines are available on the journal's website: www.sit.ujd.edu.pl.
